

УДК 336.762

Домбровська Софія Олексіївна

*к. е. н., викладач кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку,
Одеський національний економічний університет (Україна)*

Ланіна Ірина Сергіївна

*к. е. н., доцент кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку,
Одеський національний економічний університет (Україна)*

НАСЛІДКИ ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ ДЛЯ МІЖНАРОДНОГО ФОНДОВОГО РИНКУ

JEL classification: G010; G150

Міжнародний фінансовий ринок зазнав вплив такої значної проблеми як пандемія коронавірусу. Ключовим ризиком пандемії коронавірусу є те, що обмежувальні заходи більшості країн світу трансформуються на значне зниження економічної активності. Економічні проблеми автоматично переходять в площину реальних показників, а саме падіння ВВП, збільшення безробіття, зниження прибутків підприємств, неповернення кредитів, зменшення попиту тощо. Відповідно, і фінансовий ринок миттєво відреагував значним падінням усіх можливих класів активів. Зокрема, відбулося падіння вартості акцій, товарних активів, державних та корпоративних облігацій, і навіть дорогоцінних металів.

Рецесія наразі сприймається як базовий сценарій, що і відображено в поточних цінах акцій, товарних активів, облігацій тощо. Розуміючи проблему, виконавчі органи та фінансові регулятори в усьому світі запускають масивні багатотрильйонні пакети допомоги, забезпечуючи грошима та ліквідністю розвинені економіки. В такій ситуації, за умови зупинки розповсюдження вірусу, світовій економіці вдасться достатньо швидко та відносно безболісно пройти кризу.

Падіння фондових індексів спричинено багатьма факторами, серед яких, безумовно, пандемія COVID-19, падіння промислового виробництва у Китаї та зниження цін на нафту, причому всі ці причини є взаємопов'язаними.

Фондові індекси S&P 500, NASDAQ і Dow Jones на початку пандемії впали на 8% на фоні поширення коронавірусу в світі та очікувань глобальної рецесії. Наразі це найгірший для фондових ринків показник з часів фінансової кризи 2008 року. Щодо зведеного індексу Stoxx 600, то він впав на рекордні 12%, німецький DAX і французький CAC 40 впали більш, ніж на 12%. Британський індекс FTSE 100 обвалився на 11%, що є найсильнішим падінням з 1987 року. Італійський індекс FTSE MIB втратив ще більше – понад 16%.

Акції в Азії також переживали значні падіння. Наприклад, японський індекс Nikkei 225, зазнав падіння на 4,4%. Індекс Shanghai Composite продемонстрував ознаки зниження, впадши на 2,7%. Індекс Shenzhen Component впав на 8,45%, а China 50 – на 7,07%. Зниження індексу CSI 300 (який об'єднує 300 найбільших емітентів на біржах Шанхая і Шеньчженя) доходило до 9,1%. Торги понад 2600 акцій були тимчасово зупинені після перевищення 10-відсоткового ліміту на падіння. Сильніше

за всіх знижуються котирування телекомунікаційних, технологічних і видобувних компаній. Лише індекс Гонконгської фондової біржі Hang Seng виріс на 0,17%. Інші азіатські ринки показали різну динаміку.

Австралійський індекс S&P/ASX200 впав на 1,34%, південнокорейський KOSPI200 виріс на 0,18%, індекс Taiwan Weighted впав на 1,22%. В останній раз китайські майданчики переживали таке зниження у серпні 2015 року через дії непрофесійних інвесторів [1].

В Україні дані процеси відбувалися за аналогічним сценарієм: знизилася акція, зросла дохідність інструментів з фіксованою дохідністю, зокрема, облігацій внутрішньої державної позики та корпоративних облігацій, як наслідок, знизилася їх вартість, відбулося значне падіння гривні по відношенню до долара та євро тощо. На рис. 1 проілюстровано як відчував український фондовий ринок вплив пандемії коронавірусу.

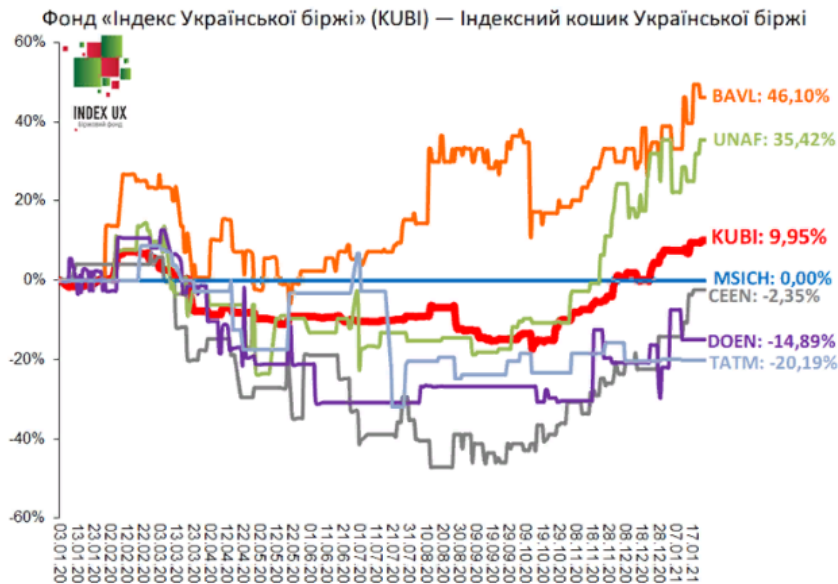

Рис. 1. Динаміка зміни цін українських індексних акцій на Українській біржі
Джерело: [2]

Варто зауважити, що у результаті виникнення новин про розробку вакцин від COVID-19 низка важливих світових фондових індексів почала зростати. Після того, як американська компанія «Moderna» оголосила, що її експериментальний препарат показав ефективність на 94,5%, вартість її акцій збільшилася на 7%. Новина про ефективну вакцину також посприяла компаніям, що постраждали від пандемії, наприклад таким, як холдинг «IAG» (власник «British Airways»), акції якого зросли приблизно на 11%. Британський фондовий індекс FTSE збільшився приблизно на 1,9%. Американські фондові індекси також зміцнилися. Так, Dow Jones Industrial Average піднявся приблизно на 1,1%, S&P 500 – на 0,7%. Паризька біржа відчула зростання на 2,1%, а у Німеччині фондовий ринок зміцнився на 1%.

Ф'ючерси на американські індекси після появи пресрелізу Pfizer одразу підстригнули: Dow Jones 30 зростає на 6,17%, S&P 500 – на 4,58%, Nasdaq – на 1,33%. В Європі німецький DAX злетів на 5,93%, британський FTSE 100 – на 5,81%, французький CAC 40 – на 7,83, іспанський IBEX 35 – на 8,29%, бельгійський BEL 20 – на 5,61%, австрійський ATX – 7,21%. Загальноєвропейський Euro Stoxx 50 злетів на 6,91%.

Швидке приборкання коронавірусу підтримує світове економічне відновлення, тому в ціні стрімко зросли енергоресурси: нафта марки Brent підскочила на 9% (до \$43 за барель), а нафта WTI – на 8,8% (до \$40,41). Найбільше зростають акції авіакомпаній: American Airlines (+15,36%), Delta Air Lines (+16,52%), United Airlines (+20,5%), Boeing (+11,53%).

Азійські ринки також відзначаються значним стрибком. Ф'ючерси на японський індекс Nikkei 225 зростають на 6,42%, а японський TOPIX – на 6,58%. Китайський CSI 300 за прогнозами експертів має зрости на 2,23%, гонконгський Hang Seng 40 – на 3,52%, австралійський індекс S&P/ASX 200 за планом підніметься на 5,27%. Зростання прогнозують також ринкам Індії (+4,15%), Південної Кореї (+1,21%) та Сінгапуру (+4,56%).

Отже, поява вакцини від коронавірусу спровокувала те, що фондові ринки по всьому світу відреагували на дану новину достатньо стрімким зростанням.

Література

1. *Коронавірус спровокував обвал китайського фондового ринку* / Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРІФРУ) : сайт. URL: https://smida.gov.ua/news/allnews/koronavirus_sprovokuvav_obval_kitajjskogo_fondovogo_rinku (дата звернення: 07.05.2021).
2. *Огляд ринку акцій станом на 26 січня 2021 року* / Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРІФРУ) : сайт. URL: <https://smida.gov.ua/news/publications/ogladrinkuakcijstanomna26sicna2021roku> (дата звернення: 07.05.2021).